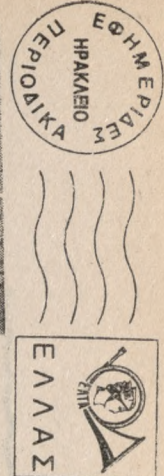


Εκδότης — Διευθυντής
Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ
Επιμέλεια ύλης
Κ. Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΣ
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ —
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 1991
Αριθμός φύλλου 167
Τιμή φύλλου δρχ. 50
Ηράκλειο 1866, αριθ. 110

ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ



ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΒΙΑΝΝΙΤΩΝ

ΤΟ ΠΑΝΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ

Με επισιμότητα, άψογη οργάνωση και πολύ μεγαλύτερη συμμετοχή εκπροσώπων των Αρχών, του πολιτικού κόσμου, των αντιστασιακών οργανώσεων και — το τονίζω ιδιαίτερα — του λαού της επαρχίας μας (αν και θα μπορούσε να είναι μεγαλύτερη) και άλλων περιοχών, άρχισε και φέτος η τελετή του Πανεπαρχιακού μνημοσύνου για τις τέσσερις περίπου εκατοντάδες κατοίκων της επαρχίας μας και των γειτονικών χωριών της Ιεράπετρας, που εκτελέστηκαν τον Σεπτέμβρη του 1943 και στο διάστημα της Κατοχής. Στο μνημόσυνο χοροστάτησε ο νέος Μητροπολίτης Πέτρας κ. Νεκτάριος, περιστοιχισμένος από όλους τους κληρικούς της επαρχίας μας.

Δυστυχώς όμως κατά την ομιλία του κ. Λευτέρη Μαστρογιωργάκη σημειώθηκαν σοβαρά επεισόδια, για τα οποία γράφουμε και στη στήλη των σημειώματων. Αυτά, εκτός των άλλων συνεπειών, δεν επέτρεψαν και την πραγματοποίηση όλων όσα περιελάμβανε το πρόγραμμα.

Το μνημόσυνο άρχισε με την επιμνημόσυνη δέ-

ση στις 10.45'. Ακολούθησε προσκλητήριο νεκρών, στη διάρκεια του οποίου κατά την εκφώνηση κάθε ονόματος μια κοπέλα με τοπική ενδυμασία έβριζε ένα γαρίφαλο πάνω στην ελληνική σημαία που ήταν απλωμένη στη βάση του Ηρώου.

Έπειτα άρχισε η ομιλία του κ. Μαστρογιωργάκη που αναφέρθηκε αρχικά, όπως γράφει και ο κ. Νικόδ. Κριτωτάκης («ΠΑΤΡΙΣ», 17 Σεπτ.) και σε μεγάλη έκταση «στο μύθο και την προϊστορία των Βιαννιτών και λιγότερο στο θέμα του ολοκαυτώματος της επαρχίας από τους Ναζί. Τις αιτίες των αντιπαιών των Γερμανών απέδωσε ο ομιλητής στους Αγγλους πράκτορες και ιδιαίτερα στον Λη Φέρμορ...»

Η αναφορά του στον Λη Φέρμορ, καθώς και η θέση του για τη μάχη της Σύμης και ορισμένες άλλες απόψεις προκάλεσαν την παρέμβαση του κ. Νομάρχη Ηρακλείου και άλλων, με αποτέλεσμα να διακόπτον τον ομιλητή και να δημιουργηθεί πολύ ζεσμήνη κατάσταση και αντιδράσεις εκατέρωθεν. Μια κατευναστική

παρέμβαση έγινε από το βουλευτή κ. Κ. Μπαντουβά και στη συνέχεια μετά το τέλος της ομιλίας έγινε κατάθεση στεφάνων, απονομή τάφλων και ομιλίες των απαντωνών από χρονιά «αγώνων δρόμου θυσίας» και η όλη τελετή έκλεισε με τον Εθνικό Ύμνο.

Από την καθυστέρηση που προκλήθηκε με την εκτενή ομιλία και τις διακοπές που έγιναν, αλλά και την όλη απρόσφορα που δημιουργήθηκε, παραλείφθηκαν οι απαγγελίες ποιημάτων από τον στιχουργό κ. Δημ. Σφακιανάκη (δικού του ποιήματος) και μαθητές του Λυκείου Βιάννου, καθώς και η εκτέλεση από χορωδία μαθητριών του τραγουδιού για το ολοκαύτωμα της επαρχίας Βιάννου.

Μετά τη διανομή αρτιδιών και κολλύβων έγινε η καθιερωμένη τα τελευταία χρόνια δέξιση των προσκεκλημένων στη Σύμη, στην οποία δυστυχώς δεν πήγαν πολλοί εξαιτίας του επεισοδίου.

Στέφανα κατέθεσαν:
— Ο Γραμματέας της Περιφέρειας Κρήτης, κ. Γ. Σενε-
● ΣΥΝΕΧΕΙΑ στη σελίδα 4

Η επιμελητεία του Αντάρτη κατά την Κατοχή στη Βιάννο

2ο
7. ΕΙΧΕΣ ΒΟΗΘΟΥΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΗ ΔΟΥΛΕΙΑ ΣΟΥ;

Άμμοισι βοηθοί μου ήταν πάντοτε ο πατέρας μου και ο αδελφός μου Χαριδημιός. Μα γενικά όλο το χωριό βοηθούσε. Ήταν αρκετή μια υποδείξη μου σε κάποιον ή κάποια για να κάνει αμέσως ό,τι ζητούσα. Όλοι συναρμόζονταν ποιός θα δώσει πρώτος το ζώο του και ποιός θα πάει αγωγιάτης στο βουνό. Οι μυλωνάδες και οι φουρνάρηδες δεν έπαιρναν αλεστικά — φουρνιάτικα. Μόνο αυτοί που φέρνανε τα ξύλα παίρνανε από ένα ψωμί. Οι φούρνοι είχαν εντολή να δίνουν από ένα ψωμί στους πολύ φτωχούς, μα αυτοί αρνούσαν να το δεχτούν.

Όλοι μικροί—μεγάλοι ξέρανε το σκοπό όλων αυτών των δραστηριοτήτων, μα η νόμιμη κομβάντα ήταν «αυτά γίνονται για τους φτωχούς της Βιάννου».

8. ΑΠΟ ΠΟΥ ΕΠΑΙΡΝΕΣ ΕΝΤΟΛΕΣ;

Δεν έπαιρνα εντολές για τις αποσταλές εφοδίων στο βουνό. Αυτές επραγματοποιούνταν μόνιμα κάθε εβδομάδα χωριστά να υπάρχει αίτηση ή διαταγή από κάποιον.

9. ΑΠΟ ΤΟ ΓΕΡΟΥΛΑΝΟ Η 18 ΜΕΛΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ Η ΕΤΑ ΔΕΝ ΕΠΑΙΡΝΕ ΕΝΤΟΛΕΣ;

Άμμοισι δεν παρουσιάστηκαν ο Γ. ΠΑΠΑΜΑΣΤΟΡΑΚΗΣ. Διαταγές του ή οδηγίες του ασφαλώς έφταναν αν είμας με άλλα στελέχη της Αντίστασης. Εξάλλου ο ΓΕΡΟΥΛΑΝΟΣ, υπεύθυνος του ΕΑΜ αλόκληρης της

Α. Κρήτης και ως γιαιρός που εξυπηρετούσε όλη την επαρχία, δεν είχε καιρό να ασχοληθεί με λεπτομέρειες, τουλάχιστον μετά τα αρχικά στάδια που όλα είχαν κανονιστεί και δουλεύουν ρολόι.

10. ΟΙ ΓΕΡΜΑΝΟΙ ΕΚΑΝΑΝ ΠΕΡΙΠΟΛΙΣ ΤΗ ΝΥΧΤΑ;

Τη νύχτα συνήθως δεν κυκλοφορούσαν. Καμιά φορά μέρα πήγαιναν περιπολία στο Λουτράκι, τον Χαλαστιά και 'Αι—Γιάννη, Σπάνια πήγαιναν ψηλόπερα. Τα μπλόκα όμως ήταν συχνά όπταν μάζευαν εργάτες για το Καστέλλι ή αλλού.

11. ΕΙΧΕΣ ΚΑΜΙΑ ΕΝΟΧΛΗΣΗ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΓΕΡΜΑΝΟΥΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΟΥΛΕΙΑ ΣΟΥ;

Για την επιμελητεία όχι. Αλλά μετά το κάψιμο των χωριών, ένας από τους σιχαλιώτους που ξέφυγε από τους αντάρτες, παραγνώριζοντας ασφαλώς, ανέμιζε ότι με είχε δει με τους αντάρτες στο βουνό. Με έπιασαν, με πήγαν στη Γερμ. αστυνομία, όπου επί δύο ώρες με απειλές και κλωτσιές προσπαθούσαν να μου αποσπάσουν ομολογία ότι ήμουν με τους αντάρτες, πράγμα βέβαια όχι αληθινό. Στη δύσκολη αυτή περίπτωση, με τη βοήθεια μου χριστιανική πίστη, επικαλέστηκα τη βοήθεια του Θεού, όχι τόσο για να σώσω τη ζωή μου, όσο για να αντέξω και να μη μου ξεφύγει τίποτε που να προδίδει την ύπαρξη οργάνωσης στη Βιάννο. Με ρώτούσαν συχνά μήπως είμαι ο ΓΙΑΝΝΗΣ Ν. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΑΚΗΣ για τον οποίο φαίνεται ότι εί-

χαν κάποιες πληροφορίες. Προσπάθησα, και τελικά φαίνεται πο πέτυχα, να πείσω τους βασανιστές μου ότι οι αντάρτες είναι ξένοι προς το χωριό μας και οποιον αγαπά τους Γερμανούς και εύχεται τη νίκη της Γερμανίας».

Με τη σύλληψή μου από φόβο μήπως αναγκαστώ να προδώσω, το χωριό είχε κυριολεκτικά αδειάσει. Και όταν, με τη βοήθεια του Θεού, με άφησαν, περπατώντας στην πλατεία σε παιδιά που συμαντούσα έλεγα χαμηλόφωνα «πέστε σε όλους ότι δεν πρόδωσα τίποτε». Φρόντισα αμέσως να ει-

δοποιηθεί ο Σοφούλης ότι τον ζήτησαν. Έτσι η ζωή επανήλθε στο χωριό.

12. ΗΣΟΥΝ ΑΝΑΜΕΣΑ Σ' ΑΥΤΟΥΣ ΠΟΥ ΜΑΖΕΨΑΝ ΟΙ ΓΕΡΜΑΝΟΙ ΣΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ;

Όχι. Δεν πίστεψα στα λόγια των Γερμανών ότι ήθελαν να μας μιλήσουν. Κρυφίτηκα στους βάτους στον παταχό του μύλου του Σωρού. Μιλήστα στο ΑΝΝΑΚΙ ΣΤΕΙΑΚΑΚΗ, μου έδωσε μαύρα γυναικεία ρούχα και τσεμπέρι. Με ένα μπαστούνι, κούτσα — κούτσα στους δρόμους του Σωρού, παράτησα την ανήμπορη γριούλα κι έτσι μπόρεσα να διαφύγω προς το Λουτράκι. Ο πατέρας μου όμως και ο αδελφός μου Χαριδημιός έζησαν το δράμα της πολυήμερης αναμονής της εκτέλεσής των στο Γυμνάσιο της Βιάννου.

Συνεχίζεται

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

ΤΟ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟ ΣΤΟ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ

Από έλλειψη χώρου, αλλά και λόγω των αντιδράσεων που προκλήθηκαν και της απουσίας του Διευθυντή των Β.Ν. κ. Γ. Χρηστάκη, υπεύθυνου για την ύλη (ο οποίος βρίσκεται στην Αθήνα με σοβαρό πρόβλημα υγείας) δεν είναι δυνατή η δημοσίευση στο φύλλο αυτό της ομιλίας του κ. Λευτ. Μαστρογιωργάκη κατά το Πανεπαρχιακό μνημόσυνο.

Όπως είναι γνωστό, οι απόψεις του κ. Μαστρογιωργάκη και ορισμένες ατυχώς εκφράσεις του και χαρακτηριστικοί του μέλη της οικογένειας Μπαντουβά, το ρόλο των Βρετανών και του Λη Φέρμορ και ορισμένα εναντίον του Νομάρχη Ηρακλείου, του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας Κρήτης και ορισμένων βουλευτών, και έτσι δημιουργήθηκε επικίνδυνη ένταση και διακόνες της ομιλίας μερικές απόψεις. Προκλήθηκε επίσης αντίδραση πολλών από τους παρευρισκόμενους αντιστασιακούς για τη διακοπή της ομιλίας, αλλά ευτυχώς το επεισόδιο έληξε και τελείωσε η ομιλία. Αντιδράσεις φυσικά και απειλές εκδηλώθηκαν από ορισμένους κυβερνητικούς εκπροσώπους και μετά το πέρας της τελετής.

Το επεισόδιο υπήρξε θλιβερό και έπρεπε οπωσδήποτε να αποφευχθεί. Και εδώ θα πρέπει να αποδοθούν «τα του Καίσαρος τω Καίσαρι...». Εχει βέβαια ο κάθε ομιλητής το δικαίωμα να εκφράσει ελεύθερα τις απόψεις του και τις θέσεις του απέναντι στα ιστορικά γεγονότα, με την προϋπόθεση ότι είναι σωστές και τεκμηριωμένες. Στο θέμα της «Μάχης της Σύμης»

και των συνεπειών της, για το ποιός ευθύνεται για αυτήν, για το αν έπρεπε να γίνει ή όχι κλπ., υπάρχουν ορισμένα αναπάντητα μέχρι σήμερα ερωτήματα, στα οποία έχουν αναφερθεί και άλλοι ομιλητές κατά την τέλεση του μνημοσύνου σε προηγούμενα χρόνια.

Η παρουσία όμως των απόψεων για τα θέματα αυτά, και μάλιστα με τον τρόπο που έγινε από τον κ. Μαστρογιωργάκη, δεν μπορεί να γίνεται κατά την τέλεση του μνημοσύνου, στο οποίο παίρνουν μέρος άνθρωποι με διαφορετικές πολιτικές θέσεις και που έρχονται για να τιμήσουν τη μνήμη τετρακοσίων περίπου θυμάτων της χιτλερικής θρηωδίας. Γιατί αν τιδραση και η ένταση που δημιουργούν — αποβαίνουν τελικά εις βάρος του μνημοσύνου και της επαρχίας γενικότερα. Οι απόψεις αυτές μπορούν να διατυπωθούν π.χ. σε μια διάλεξη ή σε δημοσίευση σχετικού άρθρου στον τύπο.

Αλλά, στο συγκεκριμένο επεισόδιο, ουδνη υπάρχει, νομίζω, και στην άλλη πλευρά, όσο κι αν η αντίδραση της υπήρξε δικαιολογημένη. Έπρεπε να τελειώσει ο ομιλητής και έπειτα να λάθουν το λόγο όποιοι ήθελαν και να διατυπώσουν την αντίθεσή τους ή τις απόψεις τους, όπως έγινε από ορισμένους στο τέλος της ομιλίας του κ. Μαστρογιωργάκη.

Πάντως ως γίνει παράδειγμα το θλιβερό αυτό επεισόδιο, ώστε στο μέλλον να αποφευχθεί καθετί που μπορεί να έχει παρόμοια αποτελέσματα.

Για το θέμα του Λη Φέρμορ, που αναφέρει ο κ. Μαστρογιωργάκης, γράφω σε άλλο σημείωμα, κ. Γ. Στεφανάκης

ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΟΥ ΛΗ ΦΕΡΜΟΡ

Το 1979 είχε γραφεί στην Αθήνα ΐκή εφημερίδα «ΤΟ ΒΗΜΑ» ότι ο κ. Μπαντουβάς είχε πάει εντολή να εξουδετερώσει το

φυλάκιο των δύο Γερμανών της Σύμης από τον μεταξύ τους και του Συμμαχικού στρατηγείου σύνδεσμο, τον ● ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛΙΔΑ 4

Οι νικητές του αγώνα « Δρόμος Θυσίας »

Κατηγορία Παίδων 3.000 μ.
1ος Αφορδακός Μιχάλης
2ος Γα'ιτανάκης Λεωνίδα
3ος Σωμάριακης Γιάννης

Κατηγορία Παμπαίδων Α. 2.000 μ.

1ος Κονδυλάκης Χαράλαμπος
2ος Τζανιδάκης Ιωάννης
3ος Λουλάκης Γιάννης

Κατηγορία Παμπαίδων Β. 1.500 μ.

1ος Βαγδάτης Παρασκευάς
2ος Παπαδάκης Μανώλης
3ος Σωμάριακης Γιάννης

Κατηγορία Παγκορασίδων 1.000 μ.

1η Φιλανδουράκη Μαρία
3η Τσικαλουδάκη Ειρήνη
3η Σωμάριακη Μαρία.

Ο ΔΡΟΜΟΣ ΓΙΑ ΕΝΑ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΑΤΟ ΤΟΥ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ

Του κ' ΓΕΩΡΓ. Χ. ΠΑΠΑΜΑΤΘΑΙΑΚΙ

2ο (τελευταίο)

Άλλωστε υπάρχει μια σχετικά σοβαρή δεκαετής πείρα Α-ΡΟΗ, που είναι μείγμα μεθανόλης και βενζίνης στη Βραζιλία.

Τα νέα αυτοκίνητα που θα χρησιμοποιούν τα παραπάνω καύσιμα θα έχουν ακριβώς την ίδια εμφάνιση και κόστος με τα παραδοσιακά που καταναλώνουν μόνο βενζίνη ή ντίζελ.

Επίσης έχουν περίπου τις ίδιες αποδόσεις, το ίδιο ή και χαμηλότερο κόστος ανά χιλιόμετρο και την ίδια ευχέρεια σε ανεφοδιασμό.

Βέβαια τα καύσιμα αυτά, με μεθανόλη και αιθανόλη, έχουν το μειονέκτημα ότι η με μεθανόλη θα αποτελέσει μια νέα αιτία απομειώσεων των δαπάνων της γης, ενώ η παραγωγή της αιθανόλης θα είναι συνυφασμένη με το ύψος της εκάστοτε συγκομιδής σιτηρών, πατάτας κλπ.

Έτσι η εξάρτηση θα μεταποτιστεί από τις Αραβικές χώρες στις χώρες του Βορρά, Καναδά, Σοβιετική Ένωση, ΗΠΑ κλπ.

Εκτός όμως από τα παραπάνω δύο καύσιμα, που παράγονται από ανανεώσιμες πηγές ύλης, υπάρχει και η διέξοδος προς τα ηλεκτροκινούμενα ο-

χήματα και υπολογίζεται πως προς το τέλος της παρούσας χιλιετίας, τα ηλεκτροκινούμενα οχήματα, κυρίως μικρά φορτηγά, για χρήση μέσα σε αστικές περιοχές θα αποτελούν ένα σοβαρό ποσοστό των αυτοκινήτων με πετρέλαιο.

Βέβαια, όπως είναι γνωστό, η μικρή ή μεγάλη διάδοση των ηλεκτροκινήτων οχημάτων θα εξαρτηθεί βασικά από την εξέλιξη των συσσωρευτών σε κόστος και ικανότητα αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας.

Αυτή η εξέλιξη των συσσωρευτών αποτελεί ένα από τα σπουδαιότερα προβλήματα της Τεχνικής σήμερα, αφού μια ευνοϊκή τεχνική και οικονομική λύση θα έδινε τη δυνατότητα προκίνησης όχι μόνο των ηλεκτροκινήτων οχημάτων αλλά και της κατακόρυφης ανάπτυξης της εκμετάλλευσης της ηλιακής ενέργειας με απευθείας εκμετάλλευσή της με τα φωτοηλεκτρικά κύτταρα είτε έμμεσα με τις αμεμογεννήτριες κλπ. και σε άλλες εκτός από τις μεταφορές δραστηριότητες και γι' αυτό η βέλτιστη λύση είναι γνωστό πως η ανάπτυξη της εκμετάλλευσης αυτών των ανανεώσιμων καθαρίων μορφών ενέργειας διασχεραίνεται βασικά απ-
► ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛΙΔΑ 4

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

Κέντρου Υγείας Δ'ντης	22669
Πηροφορίες	22625 ή 22647
Ίατρείο Άγροτικό Πεύκου	81377
Χωροφυλακή Υποδιόκηνη Βιάννου	22206
Χωροφυλακή Σταθμός Πεύκου	31376
Γυμνάσιο Βιάννου	22230
Άγρονομείο Βιάννου	22006
Ειρηνοδίκη	22211
Συνεταιρισμός Βιάννου (Γραφεία)	22226
Συνεταιρισμός Βιάννου (Έλαιουγενών)	22136
Ο.Τ.Ε. (βλόβα)	22121
Ο.Τ.Ε. (πληροφορίες)	22215
Έλληνικά Ταχυδρομεία	22203
Κτηνιατρείο	22090
Φαρμακείου	22140
Γεωπόνος	22317
Α.Τ.Ε. Βιάννου	22180

ΑΓΟΡΑΙΑ

Πετράκης Χαρ. — Βιάννος	22051
Ζαΐμάκης Θεόφιλος — Βιάννος	22304
Θεοδοσάκης Γεώργιος — Πεύκος	31437
Καρυσάκης Έμμανουήλ — Λουτράκι	22605
Λασηθιωτάκης Γ. — Βιάννος	22355
Χατζάκης Ιωάννης — Άγιος Βασίλειος	31301
Γαλανάκης Μιχ. — Χόνδρος	22101
Ψαρολογάκης Κων. — Χόνδρος	22109
Σοφοκλής Παπαδάκης — Καλάμι	31275
Ιωάννης Κονσολάκης — Άμυρά	31420

(Γιά υπεραστικά: 0895)

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΑΜΟΙ

ΣΤΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟ:
Καδιανάκης Μιχάλης και Σηφάκη Ελένη

ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ:
Χαριόκλεια Γρ. Ζερβουδάκη και Λευκίδια Κουνέλης
— Γιάννης Ίστυλιανού Αθουσιάκης και Έλενα Φίλιππου Χατζίκου.

ΘΑΝΑΤΟΙ

ΣΤΗ ΔΕΡΜΑΤΟ:
Γεώργιος Χαρ. Πετράκης

ΣΤΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟ:
Στέλιος Χρηστάκης, Επιτ. Γενικός Επιθεωρητής Μ.Ε.

ΣΤΗ ΓΡΑ ΛΥΓΙΑ ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ:
Γιάννης Δ. Χατζοβασιλάκης (από την Άρβη).

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΑ

Μέσα στη βαθύτατη θλίψη μας για την απώλεια του αγαπημένου συζύγου και πατέρα μας Κώστα Πούλιου, εκφράζουμε την ευγνωμοσύνη μας στους φίλους εκείνους, που με τη συγκινητική τους συμπαράσταση στην αβάστακτη συμφορά μας απέλυσαν τον πόνο μας.

Η σύζυγος: Αλίκη
Τα παιδιά: Εριφίλη, Σπύρος

Αισθανόμαστε υποχρεωμένοι να ευχαριστήσουμε όλους μαζί, και τον καθένα χωριστά, για τη συμμετοχή και συμπάραστασή σας τόσο στη μακρόχρονη ασθένεια της μητέρας μας Φωτεινής Γ. Βερβελάκη όσο και στο θάνατό της.

Ιδιαίτερα ευχαριστούμε όλους εκείνους που κατέθεσαν στεφάνια και λαουλούδια στη

σορό της. Ακόμη ευχαριστούμε τον αιθεσιμότατο Ιωάννη Κοντάκη που αποχαιρέτισε τη νεκρή με τόσο συγκινητικά λόγια.

Τα παιδιά της:
Νίκος—Άννα Βερβελάκη
Καλλιόπη—Λευτέρης Λουλιάνης
Βιργινία—Χάρης Παριασάκης
Τα εγγόνια

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ

Θερμά συγχαρητήρια στη Γεωργία Ματθαίου Γουρνιεζάκη, που πέτυχε στη Νομική Σχολή του Αριστοτελείου Παν/μίου Θεσσαλονίκης, με ευχές για πρόοδο και πάντοτε επιτυχίες στη ζωή της.

Οι καθηγητές της:
Ξεníδης Γιώργος
Τζιτζίκας Αγγελικός

Την αγαπητή μας φίλη Ελένη Ματθαίου Γουρνιεζάκη, που αποφοίτησε από το τμήμα Φιλοσοφικής του Παν/μίου Κρήτης, συγχαίραμε θερμά και της ευχόμεθα καλή επιτυχία στις μεταπτυχιακές της σπουδές.

Μεσοισακού Μιμικά —
Καιφιμάλη Μπέου

ΕΥΧΕΣ

Στους αγαπητούς μου Μανώλη και Χριστίνα Στεφανάκη, που βάφτισαν στις 25 Αυγούστου το χαριτωμένο τους αγόρι στη Μονή Κουδομιά, ευχόμαστε να το δουν όπως επιθυμούν. Ανάδοχος ήταν ο μηχανικός κ. Γιάννης Πλουμάκης και του έδωσε το όνομα Αντώνης. Κ. Σ.

ΛΗΔΑ ΡΑΠΤΑΚΗ

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Μπιζανίου 2 (Πλ. Κορνάρου)

ΤΗΛ. 288411 — ΗΡΑΚΛΕΙΟ

ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ ΓΕΝΙΚΑ

ΕΡΙΚΟΣ ΚΥΡΙΑΚΑΚΗΣ

ΤΗΛ. 081—257601

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Η Επιτροπή του Γηροκομείου ΒΙΑΝΝΟΥ θέλει να ευχαριστήσει θερμά και από τη θέση αυτή τους παρακάτω δωρητές:
Αντί στεφάνου κατέθεσαν στη μνήμη Καλλιόπης Παπαδάκη, ΑΡΒΗ

1. Οικογ. κ. Μανέλη Παπαδάκη 10.000 δρχ.

ή. Οικογ. κ. Ρεπούλας Παπαδάκη 5000 δρχ.

3. Οικογ. κ. Αριστείδη Δαμιανάκη 3000 δρχ.

4. Οικογ. κ. Μαρίας Μακράκη 2000 δρχ.

5. Στη μνήμη του συζύγου ή συγγενών της κ. Ευαγγελία Χα Γεωργ. Παπαματθαίου 5.000 δρχ.

6. Αντί στεφάνου στη μνήμη Γερούλας Κωριακή Τίτου Παπαμαστοράκη 50.000 δρχ.

7. Ελένη — Γρηγόρης Παπαμαστοράκης 30.000 δρχ.

8. Δημήτρα — Ευθύμιος Κακαβάς 50.000 δρχ.

9. Οικογ. Αδάμ Παπαμαστοράκη 30.000 δρχ.

10. Βασίλης Παπαμαστοράκης 5.000 δρχ.

11. κ. Μιχάλης Ρακιτζάκης Νομιάτρος Ηρακλείου 5.000 δρχ.

12. Μαρίνα — Ιωάννης Ψαράκης 5.000 δρχ.

13. Μανόλης Βασ. Ραπτάκης 7000 δρχ.

14. Αντί στεφάνου στη μνήμη Σοφίας Ψαρολογάκη ΧΟΝΔΡΟΣ ο κ. Ναπολέων Παπαδάκης 10.000

15. Στη μνήμη της γιαγιάς της Μαρίας Τσαγκουρνή οικ. Αδάμ. Παπαμαστοράκη 30.000 δρχ.

16. Στη μνήμη του συζύγου της Αντώνη Σπανάκη για τη συμπλήρωση 4 χρόνων από το θάνατό του Σπανάκη Καλλιόπη δρχ. 5000

17. Στη μνήμη του πατέρα της Νίκο Γουρνιεζάκη Ειρήνη Γουρνιεζάκη 5.000

18. Στη μνήμη της μητέρας του Φωτεινής Χριστόφορος Εμμ. Πετράκης δρχ. 5000

Αντί στεφάνου στη μνήμη Ρεδάνθης Περβελαράκη

19. Οικογ. Γεωργίου — Ζαχαρία Μεταξάκη 5000 δρχ.

20. Οικογ. Μιχάλη Περβελαράκη 10.000 δρχ.

21. Εγγόνια της Γιώργος — Ρεπούλα Μαλανδράκη 5.000 δρχ.

22. Γιώργος — Μαρία Περβελαράκη 5.000 δρχ.

23. Οικογ. Στάυρος Περβελαράκη 10.000 δρχ.

24. Οικογ. Νικολάου Σωμαράκη 5.000 δρχ.

25. Οικογ. Αντωνίου Γρυλιωνάκη 5.000 δρχ.

26. Οικογ. Ιωσήφ Περβόλαρακη 10.000 δρχ.

27. Οικογ. Ιωσήφ Κέψη 5000 δρχ.

28. Οικογ. Μενελάου Φραγκάκη 5.000 δρχ.

29. Οικογ. Αντωνίου Τσιτωνάκη 5.000 δρχ.

30. Οι οικογένειες Ιωάννου Ψυλάκη, Σήφη Πετράκη και Γεωργίου Παπαδεπούλου 10.000 δρχ.

31. Οικογ. Ιωάννου Μανδαλάκη 5000 δρχ.

32. Οικ. Χρήστου Καρκαλέτση 3.000 δρχ.

33. Οικογ. Αντωνίου Μεταξάκη 5.000 δρχ.

34. Οικογ. Νικήτα Στ. Κοκολάκη 5.000

Στη μνήμη της γιαγιάς της Μαρίας Σταυρακάκη:

35. Ιωσήφ Ν. Παματθαίου δρχ. 5.000

Αντί στεφάνου στη μνήμη Αμαλίας Παπαματθαίου:

36. Οικογ. Αδάμ Παπαμαστοράκη 5.000

37. Οικογ. Γεωργίου Δ. Παπαμαστοράκη 5.000

38. Οικογ. Δημητρίου Γεωργίου Παπαμαστοράκη 5.000 δρχ.

39. Τ, αδελφία της — Δημήτρης, Πελυξένης, Κυριακή — 20.000 δρχ.

40. Μαρία Τσαγκουρνή 20.000 δρχ.

Στη μνήμη Ευαγγέλου Χατζηδάκη, για τη συμπλήρωση 4 χρόνων από το θάνατό του, και των νεκρών τους.

41. Οικογ. Ελισάβετ Χατζηδάκη 10.000 δρχ.

Στη μνήμη Λίνας Μανδαλάκη

42. Παπαγιαννάκης Νίκος (Αθήνα) 10.000 δρχ.

43. Αντί στεφάνου στη μνήμη Νικολάου Κονταράκη ο γιός του Μιχάλης Κονταράκης 5.000 δρχ.

Η Επιτροπή βρίσκεται στην ευχάριστη θέση να πληροφωρεί ότι το Γηροκομείο βρίσκεται με τη βοήθεια του Θεού, τη χάρη της Παναγιάς, τη συμπάρασταση, αγάπη και βοήθεια των απαντχού Βιαννιτών στη φάση της αποπεράτωσης.

Τώρα γίνονται οι σπουδαίες, τέλειωσαν οι εργασίες των υδραυλικών κ.ά. εγκαταστάσεων και άρχισαν οι ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις.

Παράκληση σ' όλους να βοηθήσουν λίγο ο καθένας όσο μπορεί για τη γρήγορη αποπεράτωση.

Από την Επιτροπή Γηροκομείου Βιάννου

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ

ΜΙΧΑΗΛ Ι. ΜΠΡΙΝΤΑΚΗ

Αθήνα

Γλάδστωνος 1, 2ος όροφος

Τηλ. Γραφείου 3627424 — 3613236

Οικίας 2232515

ΓΡΑΦΕΙΟ ΜΕΛΕΤΩΝ — ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ

ΠΛΟΥΜΑΚΗΣ — ΚΑΝΑΚΗ

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ διαμερίσματα σε υπό ανέγερση πολυτελείς μονοκατοικίες στην περιοχή Φορτέτσας, σε πανοραμικό σημείο πολύ κοντά στο Πανεπιστήμιο. Διατίθενται θέσεις πάρκινγκ.

Πληρ. τηλ. 287.934 — 235623

ΗΡΑΚΛΕΙΟ

ΔΩΡΕΕΣ

ΜΑΣ ΕΣΤΕΙΛΑΝ:

— Ο κ. Νίκ. Χουρδάκης στη μνήμη της Πέλλας Ι. Κοντάκη για τον Ι.Ν. Αγ. Κων/νου Ηρακλείου 5.000

Για το Γηροκομείο Βιάννου:

— Η οικογένεια Εμμ. Μπαρμπουανάκη στη μνήμη Αμαλίας Χρ. Παπαματθαίου δρχ. 5.000

— Η οικογένεια Σπύρου Ζώη στη μνήμη της ανιψιάς της Μαρίας Σπριτηγάκη το γένος Καρυσάκη δρχ. 10.000

— Η κ. Καίτη Κυπραίου — Συμβουλάκη στη μνήμη των γονέων της δρχ. 10.000

Στη μνήμη του Στέλιου Χρηστάκη

1. Οικογ. Γεωργ. Δ. Χρηστάκη δρχ. 10.000

2. Οικογ. Διον. και Μαρίας Χάμψα δρχ. 10.000

3. Οικογ. Ιω. Κασαπάκη δρχ. 5.000

Στη μνήμη της Λίνας Εμμ. Μανδαλάκη κατέθεσαν χρηματι

κά ποσά για το «Σύλλογο Προσφάσις των εν Ελλάδι Αιμορροφιλικών οι κάτωθι:

1. ΑκριβόςΚων/νος δρχ. 5.000

2. Βαβουρανάκης Βλαδίμηρος δρχ. 5.000

3. Βαβουρανάκης Εμμ. του Γεωργ. δρχ. 10.000

4. Βαβουρανάκης Εμμ. του Χαρ. δρχ. 4.000

5. Βαβουρανάκης Χαράλαμπος του Χαρ. δρχ. 15.000

6. Μανδαλάκης Γεώργιος του Δημ. δρχ. 15.000

7. Μανδαλάκης Δημήτριος δρχ. 15.000

8. Μανδαλάκης Ιωάννης του Εμμ. δρχ. 15.000

9. Παπαδάκης Νικόλαος του Δημ. δρχ. 15.000

10. Σύλλογος Κατωβιαννιτών δρχ. 10.000

11. Μηνάς και Λούλα Μαθιουδάκη, Τίπικα Νικ. Βαβουρανάκη, Εμμανουέλα Μηνά Μαθιουδάκη, Μαρία — Αντώνης Κακικιδής, δρχ. 25.000

ΠΕΝΘΗ

ΣΤΕΛΙΟΣ ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ

Επίτιμος Γενικός Επιθεωρητής Μ'Ε.

Πέθανε στις 27 Αυγούστου στο Ηράκλειο και κηδεύτηκε την επομένη στο νεκροταφείο Αγίου Κωνσταντίνου ο εκλεκτός συμπατριώτης Στέλιος Χρηστάκης από το Βαχό, φιλόλογος, Επίτιμος Γενικός Επιθεωρητής Μέσης Εκπαίδευσης.

Με το θάνατό του το χωριό του και η επαρχία Βιάννου γενικότερα στερήθηκαν μια από τις πιο αξιόλογες μορφές που γέννησε και που την τίμησαν με το έργο τους και την όλη δράση και προσφορά τους στους διάφορους τομείς της κοινωνικής ζωής.

Η Μέση Εκπαίδευση, που την υπηρέτησε με ζήλο για πολλές δεκαετίες κι έφτασε επάξια στα ανώτερα κλιμακία της, έχασε έναν από τους πιο αξίους εργατές και λειτουργούς της.

Η κοινωνία του Ηρακλείου έχασε επίσης ένα επιλεκτό μέλος της.

Θλιβερή εντύπωση ωστόσο προκάλεσε το γεγονός ότι και η Διεύθυνση Μέσης Εκπαίδευσης και η Ένωση Λειτουργών Μέσης Εκπαίδευσης Ηρακλείου, παρά το ότι τους έγινε γνωστός ο θάνατός του, «έλαμψαν δια της απουσίας των».

Τα Β.Ν. απευθύνουν τα θερμά συλλυπητήριά τους στη γυναίκα του και στη οικογένεια του γιού του και εύχονται να είναι αιώνια η μνήμη του.

Η κοινωνία του Ηρακλείου

ΠΕΤΡΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Πέθανε και κηδεύτηκε στην Άνω Βιάννο ένας ακόμη από τους σπουδαίους της αγροτικής βιαννιτικής υπαίθρου, ο Γιώργος Πετράκης, μόνιμος κάτοικος στη Δέρματο. Στην κηδεία του υπερευρέθησαν αρκετοί βιαννιτες και από τα γύρω χωριά. Ο Απόστρατος Ανώτατος Αξιωματικός κ. Άρης Γουρνιεζάκης αποχαιρέτισε το νεκρό και μεταξύ άλλων, είπε:

Αξέχαστε Γιώργο,

Η απώλειά σου σήμερα μου πληγώνει την καρδιά, αλλά και απλώς παγκόσμια στη ΔΕΡΜΑΤΟ, που μια ζωή έζησες με συντροφιά πάντα την προσφιλή σου σύζυγο.

Η ζεστή παρουσία σου στη ΔΕΡΜΑΤΟ, στο εκεί ζεστό μας σπίτι, αλλά και η απέραντη καθάρσιμη συμπαράστασή σου σε κάθε συνάντησή σου με ελικρινά αφήνουν ανεξίτηλα τη σφραγίδα του ανώματός σου στην περιοχή που με πάθος αγάπης και έζησες μια ζωή.

Υπήρξες ένας αγέρωχος άνδρας, με την ψυχή γεμάτη Χριστιανική αγάπη, άνθρωπος της καλοσύνης με ανεξάντλητη πηγή δυναμισμού και εργατικότητας, ξόδεψες τη ζωή σου με υπερηφάνεια αφήνοντας πίσω σου αξια παιδιά.

Υπήρξες σεμνός, με λιμπρό ήθος, αγωνιστής της αλήθειας, με ψυχή και καρδιά πάντοτε γενναία ζούσες τη γαλήνια οικογενειακή σου ζωή στο μακρύ βίο σου και φεύγεις σήμερα

έχασε επίσης ένα επιλεκτό μέλος της.

Στη νεκρώσιμη ακολουθία, που εψάλη στο Μητροπολιτικό Ναό Αγίου Μηνά παρευρέθησαν πολλοί Ηρακλείτες και κάτοικοι της επαρχίας Βιάννου. Τον νεκρό αποχαιρέτισε εκ μέρους των βιαννιτών και των βιαννιτικών Νέων ο κ. Κ. Στεφανάκης.

Θλιβερή εντύπωση ωστόσο προκάλεσε το γεγονός ότι και η Διεύθυνση Μέσης Εκπαίδευσης και η Ένωση Λειτουργών Μέσης Εκπαίδευσης Ηρακλείου, παρά το ότι τους έγινε γνωστός ο θάνατός του, «έλαμψαν δια της απουσίας των».

Τα Β.Ν. απευθύνουν τα θερμά συλλυπητήριά τους στη γυναίκα του και στη οικογένεια του γιού του και εύχονται να είναι αιώνια η μνήμη του.

Η κοινωνία του Ηρακλείου έχασε επίσης ένα επιλεκτό μέλος της.

Θλιβερή εντύπωση ωστόσο προκάλεσε το γεγονός ότι και η Διεύθυνση Μέσης Εκπαίδευσης και η Ένωση Λειτουργών Μέσης Εκπαίδευσης Ηρακλείου, παρά το ότι τους έγινε γνωστός ο θάνατός του, «έλαμψαν δια της απουσίας των».

Τα Β.Ν. απευθύνουν τα θερμά συλλυπητήριά τους στη γυναίκα του και στη οικογένεια του γιού του και εύχονται να είναι αιώνια η μνήμη του.

ΠΕΤΡΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Πέθανε και κηδεύτηκε στην Άνω Βιάννο ένας ακόμη από τους σπουδαίους της αγροτικής βιαννιτικής υπαίθρου, ο Γιώργος Πετράκης, μόνιμος κάτοικος στη Δέρματο. Στην κηδεία του υπερευρέθησαν αρκετοί βιαννιτες και από τα γύρω χωριά. Ο Απόστρατος Ανώτατος Αξιωματικός κ. Άρης Γουρνιεζάκης αποχαιρέτισε το νεκρό και μεταξύ άλλων, είπε:

Αξέχαστε Γιώργο,

Η απώλειά σου σήμερα μου πληγώνει την καρδιά, αλλά και απλώς παγκόσμια στη ΔΕΡΜΑΤΟ, που μια ζωή έζησες με συντροφιά πάντα την προσφιλή σου σύζυγο.

Η ζεστή παρουσία σου στη ΔΕΡΜΑΤΟ, στο εκεί ζεστό μας σπίτι, αλλά και η απέραντη καθάρσιμη συμπαράστασή σου σε κάθε συνάντησή σου με ελικρινά αφήνουν ανεξίτηλα τη σφραγίδα του ανώματός σου στην περιοχή που με πάθος αγάπης και έζησες μια ζωή.

Υπήρξες ένας αγέρωχος άνδρας, με την ψυχή γεμάτη Χριστιανική αγάπη, άνθρωπος της καλοσύνης με ανεξάντλητη πηγή δυναμισμού και εργατικότητας, ξόδεψες τη ζωή σου με υπερηφάνεια αφήνοντας πίσω σου αξια παιδιά.

Υπήρξες σεμνός, με λιμπρό ήθος, αγωνιστής της αλήθειας, με ψυχή και καρδιά πάντοτε γενναία ζούσες τη γαλήνια οικογενειακή σου ζωή στο μακρύ βίο σου και φεύγεις σήμερα

έχασε επίσης ένα επιλεκτό μέλος της.

Στη νεκρώσιμη ακολουθία, που εψάλη στο Μητροπολιτικό Ναό Αγίου Μηνά παρευρέθησαν πολλοί Ηρακλείτες και κάτοικοι της επαρχίας Βιάννου. Τον νεκρό αποχαιρέτισε εκ μέρους των βιαννιτών και των βιαννιτικών Νέων ο κ. Κ. Στεφανάκης.

Θλιβερή εντύπωση ωστόσο προκάλεσε το γεγονός ότι και η Διεύθυνση Μέσης Εκπαίδευσης και η Ένωση Λειτουργών Μέσης Εκπαίδευσης Ηρακλείου, παρά το ότι τους έγινε γνωστός ο θάνατός του, «έλαμψαν δια της απουσίας των».

«ΒΙΑΝΝΙΤΙΚΑ ΝΕΑ»

Μηνιαία έκδοση στην ύπηρεσία όλων των Βιαννιτών

Έκδοτης — Διευθυντής

Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ

Όδός 1866 άριθμ. 110, τηλ. 282.808

Φιλολογική έπιμέλεια κειμένων Κ. Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΣ

Υπεύθυνος Τυπογραφείου

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ

Έβρος 83 (Στοά Μουρτζή) τηλ. 242.040

Έτήσιες συνδρομές

Ίδιωτών

δρχ. 1.000

Κοινοτήτων—Σχολείων — Ένοριών

» 1.500

Έμβάσματα: Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗ

Έπιστολές γιά τήν όλη:

Γ. Δ. ΧΡΗΣΤΑΚΗ: 1866 άρ. 110 Έράκλειο

Κ. Γ. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗ: Καποδιστρίου 39 Έράκλειο Χειρόγραφα δημοσιεύμενα ή μή δέν έπι- στρέφονται. Τά ένυπόγραφα άρθρα έκφράζουν τις απόψεις των συντακτών τους.

ΑΪ-ΓΙΑΝΝΗΣ Ο ΡΙΓΟΛΟΓΟΣ

Γράφει ο ΑΝΤΩΝΗΣ Ε. ΣΤΙΒΑΚΤΑΚΗΣ

Μια πανέμορφη κόρη της Κρήτης με πολλές χάρες κι ομορφιές είναι και η Βιάννος. Είναι χτισμένη σφιγθεατρικά στις πλαγιές του παραβουλιών της Δίκτης σε υψόμετρο πενήτα κοσίων εξήντα μέτρων και σε απόσταση εξήντα πέντε χιλιο μέτρων νοτιοανατολικά της με γαλύτερης πόλης του νησιού μας, του όμορφου και ιστορικού Ηρακλείου.

Πολλοί έχουν μιλήσει και γράψει για τους πρσίσιες φυσικές ομορφιές της, τις παραδόσεις και τους θρύλους της Βιάννου, την προσφορά της στους εθνικούς αγώνες. Αυτό το γνωρίζουν καλά οι Βιαννίτες και γι' αυτό δίκαια υπερηφανεύονται για τον τόπο τους.

Ο «Διαβάτης» ονόμασε εύστοχα τη Βιάννο «Κρητική Ελβετία». Παρακινήθηκε για να

της αποδώσει αυτό το προσω- νύμιο από το υψόμετρό της, τις πρσίσινες και τα πικνόφυλλα δέντρα που την πνί- σουν, από τα γέρρα κρουν- σπαλλότερα νερά που ρέουν στις βρύσιες, στις πηγές και στις κοιλάδες της και τριγυ- ρούν το αιώνιο τραγούδι της φύσης και τη ζωογονία. Από τις ειδυλλιακές και πανύριες ρε- ματιές της, το Μυρταρά, το Γαμπριγιέλι, το Χαλασιτά που είναι κατάφυτες με μυρτιές, πικροδάφνες, λεύκες, κισσούς και αγράμπελες. Οι κοιλιάδες αυτές τη σφιγθαγκάλισαν κι αποτέλεσμα καταπλήγιο έκαστο- πάλειν γλυκόλαλων αηδονιών, κατσυφιών κι άλλων μελωδικών πουλιών.

Την πανύρια αυτή φυσική ο- μορφιά της Βιάννου την έχουν τραγουδήσει πολλοί ποιητές. Ένας απ' αυτούς, ο εισαίθη- τας και ταλαντούχος λυρικός ποιητής Στάθης Μάστορας, την ύμνησε με τα παρακάτω λόγια:

«Στην πλαγιά του βουνού φαντασία του νου δε σε φτάνει χωριά, δε σε φτά- νει.

Βελουδένια στολή πρσίσιναδες χαλή η ελιά, το σπαρμένο χωράφι. Στη ζωή σου γερό φυλακτό, το νερό δύναμή σου σαν αίμα στη φλέβα.

Όταν κάτω κυλά, μουσική που γελά και ρυθμίζει του ξένου τ' α- νάβα...».

Πραγματικά, μόνο εισαίθη- τες και ποιητικές ψυχές θα μπορούσαν να υμνήσουν όπως της αξίζει αυτήν την πανέμορ- φη Βιαννίσιον, παραδοσιακή, πολυμερούσια και πολυδεντρού- σα γωνιά της Κρήτης.

Κορώνια στο κεφάλι της Βιάν- νου σε υψόμετρο αντισκοσιών μέτρων υψώνεται το κάπαστρο εκκλησάκι του ΑΪ—Γιάννη του Ριγολόγου, που φαντάζει απ- ό μακριά σαν ένας κατόλιευ- κος χρυσαφός που κουνιόζει στην αέρινη φυλιά του.

Τον ΑΪ—Γιάννη το Ριγολό- γο οι κάτοικοι της περιοχής τον είχαν παλιότερα και Άγιο και γιατρό, που τους λύτρωνε από τους πόνους και τα βάσα- νά τους. Όποιος ταισιπυρούν- ταν από κάποια σοβαρή ή ελα- φριά αρρώστια, και κυρίως από την ελονοσία που μαστίζε- τότε ολόκληρη σχεδόν την Ελ- λάδα, ανηφόριζε στον ΑΪ—

Γιάννη το Ριγολόγο, προσκυ- νούσε με ευλάβεια τις εικόνες, άναβε τα καντήλια, ένα κερί, θύμιαζε, προσευχόταν, πλυνό- ύπετε το Άγίασμα του Αγίου κι ύστερα έδινε στο μοναχάκι μια κλωστή ή το μαντίλι του ή ένα κομμάτι που έκοβε από το ρούχια του κι έλεγε με πρσίσινη πίστη κι ανάλογα με την αρρώστια που τον τα- λαιπωρούσε τα παρακάτω λό- για:

«Επαιέ αφήνω, ΑΪ—Γιάννη μου, τον πυρετό μου...» «Επαιέ αφήνω, ΑΪ—Γιάννη μου, το ρίγος μου...» «Επαιέ αφήνω, ΑΪ—Γιάννη μου, την ανορεξία μου...» «Επαιέ αφήνω, ΑΪ—Γιάννη μου, την αρρώστια μου...».

Αμέσως μετά «έζωνε» εξω- τερικά την εκκλησία τρεις φο- ρές με κλωστή, λέγοντας τα ι- δια λόγια. Κι ο ΑΪ—Γιάννης ο Ριγολόγος, ο φτωχός, ρα- κένδυτος και λιπόσαρκος προ- φήτης που αξιόθηκε όμως να γίνει ο Πρόδρομος και ο Βα- πτιστής του Χριστού, συνή- θικα ανταποκρινόταν στις πα- ραιτήσεις των πιστών και τους γιάτρους, όπως τουλάχισ- στον μαρτυρούν οι ίδιοι.

Όταν γιόρταζε η χάρη Του, στις είκοσι εννιά που Αυ- γούστου, γινόταν αληθινό πα- νηγύρι, το κατεχοχόν βιαννίτι- κο πανηγύρι, από εκείνα που γνώρισαν τα χωριά της Κρή- τας στο παρελθόν και που δυ- στυχώς στις μέρες μας αποτε- λούν μόνο γλυκές αναμνήσεις.

Για τους κατοίκους της πε- ριοχής ήταν μεγάλη χαρά να συμμετάσχουν στο πανηγύρι του ΑΪ—Γιάννη. Καβάλα πά- νω στα σταλισμένα με παραδο- σιακές πατανιές γαΐνδουράκια τους ή με τα πόδια, φορώντας παραδοσιακά ρούχα και στολι- δισα ανηφόριζαν από την παρ- αμόνη σ' αυτό το φυσικό μπαλ- κόνι της Βιάννου, για να τιμή- σουν τον Άγιο.

«Τ Άυγούστου τσ' είκοσι εν- νιά έβγα στον ΑΪ—Γιάννη και βάλε το φιστόνι σου το άσπρο που σε πιάνει». Ολόκληρη η διαδρομή από τη Βιάννο μέχρις ιδώ, περνών- τας από τις ρεματιές του Μυρ- παρά, του Χαλασιτά και τις ραχούλες μαγειεί τον οδοιπό- ρα και με μύρια εναλλασσόμε- να σωματήματα πληθυσμιακά η καρδιά του. Επιστημονικά ό- μως αυτής της ομορφιάς εί- ναι το θέμα που απηκρίζει να εξηγηθεί μπρσίσινα όσα με- τίστηνται από το μόλις φτάσει στο προαύλιο της εκκλησίας του ΑΪ—Γιάννη του Ριγολόγου.

Ένα επίπεδο μεγάλο προαύ- λιο, που από τη νοτική του μεριά περιβάλλεται με μικρό μπεντένι και μια πηγή με γάρ- γαρο νερό στη μέση, αποπειεί το σπουδαιότερο και ιερότερο πράγμα του χωριού. Στη βορι- νή του μεριά υψώνονται δυο πρσίσι κελιά και δίπλα τους το κατανυχτικό ξωκλήσι του ΑΪ —Γιάννη του Προδρόμου, που βαφτιστή, του Ριγολόγου, που γιορτάζει στις 29 του Αυγούστου.

Το θέμα που απηκρίζεις απ' αυτό το γοητευτικό φυσικό μπαλκόνι είναι πραγματικά συγκλονιστικό. Βόρεια απλώ- νονται οι δαισυσμένες πλαγιές των παραβουλιών της Δίκτης. Προς τα νότια ανοίγεται έ- ννας απέλεικτος ορίζοντας που ξεκινά από τη ρεματιά του Χαλασιτά, καταφορίζει με ορ- γασμικά βλάστηση, φτάνει στη Βιάννο, αγκαλιάζει τα χλωρο- πράσινα λιβάδια της και φτά- νει στο φαράγγι απ' όπου προ

βάλλει καταγάλανη και γοητευ- τική η απέραντη θάλασσα του Λιβικού Πελάγους.

Το εκκλησάκι είναι παλιό. Τα κελιά που υπάρχουν γύρω του δίνουν την αντίκλιση παλαιού μοναστηριού. Μπαίνοντας μέ- σα μια ιερή συγκίνηση κατακλύ- ζει την ψυχή σου, καθώς αντι- κρίζεις την εικόνα του ΑΪ— Γιάννη και αναλογιστείς το μέ- γεθος της προσφοράς του και της θυσίας του. Η απλότητα και το στέριτο του χώρου, τα φτωχικά καντήλια και τα δυο μοναχάκια που ήταν σχε- δόν καλυμμένα με τις κλωστές του πόνου της ελπίδας τονί- ζουν τη συγκίνησή σου.

Με ευλάβεια παρακολουθού- σαν τη Θεία Λειτουργία κι έπι- ναν με πίστη κι ελπίδα αγίασμα από το πηγιάδι που βρίσκεται μέσα στο μικρό ναό και που, σύμκλωμα με την παράδοση, όταν ο παπάς διάβαζε το Ευα- γέλιο φρούσκωνε το νερό του πηγιάδιου, κατέκλυζε όλο το δάπεδο του ναού κι ύστερα μαζεύονταν πάλι μέσα στο πη- γιάδι. Επίσης άλλη παράδοση αναφέρει πως το αγίασμα του πηγιάδιου βάθαινε, άπαν κά- ποιος άνθρωπος που είχε δυ- σαρρώστει με τις πράξεις του το Θεό έσοκυβε για να πει και να αγαπιστεί.

«Τ Άυγούστου τσ' είκοσι εν- νιά έβγα στον ΑΪ—Γιάννη να πεις αγίασμα νερό ο πόνος σου να γιάνει».

Μετά τη λειτουργία οι πρσίσι γυριότες σκορπίζονταν μέσα στην καταπρσίσινη και κατάρφ- ρη μαρτιά του Χαλασιτά, έ- τρωγαν τα νηστήσιμα φαγητά τους και διασκεδάζαν με την καρδιά τους.

Τη μέρα αυτήν οι άνθρωποι μήσωναν ακόμη και το λάδι, για να δείξουν τη συμμετοχή τους στο φρικτό μαρτύριο του «Τμήνου ενδόξου Προφήτου Προδρόμου και Βαπτιστού Ιωάννου», αφού σαν εκείνη τη μέρα ο δήμιος έκοψε το κεφα- λι Του και το σώμα Του σπαρ- τήρισε, δηλαδή κρίθηκε», πά- νω στη γη. Γι' αυτό εξάλλου πήρε και το προσωνύμιο Ριγ- ολόγος.

Πίστασαν αυτήν την γοητεία, θάσαν έπιανε δυνατό ρίγος κι έτσι θα γινόταν σε όλους φε- νερή η αιμαρτία του. Αναφέρον- ταν μάστιχα σε συγκεκριμένες περιπτώσεις που πιστοί παρα- βίασαν τη νηστεία του ΑΪ— Γιάννη του Ριγολόγου και τους έπιανε υψιλόσ πυρετός και ρίγος καθηλώνοντας τους στο κρεβάτι για πολλόν καιρό.

Άσχετα αν όλα αυτά ανταπο- κρίνονταν στην πραγματικότητα ή είναι απλές παραδόσεις του λαού μας, ένα είναι το και- νό και ασδιαμφισβήτητο συμπέ- ρασμα: Ο ΑΪ—Γιάννης ο Ριγ- ολόγος άσκησε μεγάλη επίδραση στην απλή, αγνή και άδολη λαΐκή ψυχή, τη στήριξε και της έδωσε ελπίδα και δύναμη σε δύσκολες ώρες και τη βοή- θεσε να αντιμετωπίσει τα πρ- οβλήματα, τα βάσανα και τις δυσκολίες της ζωής και να α- τεχνήσει με αισιοδοξία το μέ- λων.

Σ' αυτό ακριβώς το σημείο έγκειται σε μεγάλο βαθμό και το μεγαλείο, η δύναμη και η αξία της πίστης, που κανένα πρσίσιμα ανθρώπινο δεν μπορεί να αντικαταστήσει.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Το κείμενο αυτό συμπεριλαμβάνεται στο υπό έκδοση βιβλίο του Αντώνη Ε. Στιβακτάκη «ΣΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΩΝ ΘΡΥΛΩΝ».

Ο ΑΝΤΑΡΤΗΣ ΤΗΣ ΜΑΔΑΡΑΣ

Γράφει ο ΝΙΚΟΣ ΑΝΔΡΕΑ ΘΕΟΔΟΣΑΚΗΣ

Έχουν περάσει σαράντα ο- λόκληρα χρόνια από την ημερή- σα που ο Γερμανός Διοικητής φρουρίου Κρήτης εξέδωσε τη φραβερή και απάνθρωπη διατα- γή της Γερμανικά στρατεύματα κατοχής που βρισκόνταν στην άμορφη επαρχία του Κανδυλά- κη, τη Βιάννο.

«Καταστρέψατε την επαρχί- α της Βιάννου. Εκτελέσατε πάρι- οτα και άνευ διαδικασίας τους εντός των ανατολικών χωριών συλλαμβανόμενους άρρενας ά- νω των 16 ετών και εις την ύπαιθρον συλλαμβανόμενους ά- παμπας άνεπαρτήτως φύλου και ηλικίας».

Ο Βασίλης, χωριατόπαιδο από τα Αμυρά, που οι Περμα- νοί σκότωσαν τον πατέρα του και τους τρεις μεγαλύτερους αδελφούς του και κάψαν και το σπίτι και αυτός γλύτωσε ε- πειδή ήταν τότε μικρό παιδί, έφυγε άμα γολήνεψε ο τόπος για την Αθήνα.

Ο παπούς του τότε ήταν αντάρτης στη Μαδάρα και είχε λάβει μέρος στην μάχη της Σύ- μης κατά των Γερμανών, όπου σκότωσαν 70 και αιχμαλώτι- σαν 13. Ύστερα από σαράντα χρόνια που γίπωσε στο κρεβάτι, βρήκε τον παππού στο χωριά- τι με τα άσπρα τα μαλλιά.

— Παππού, σήκω! Σήμερα εί- ναι μεγάλη μέρα, επίσημη, μην κάθεται άλλο στο κρεβάτι να μαλώνεις με τη γιαγιά. Σήκω να βάλεις τα κυριακάτικα ρού- χα σου να πάμε στο μοναστήρι. Ο κόσμος έχει πανηγύρι. Του Τιμίου Σταυρού είναι σήμερα.

Τόξαρο ο παπούς πήγε σήμε- ρο είναι μεγάλη γιορτή, πως έχει έρθει πολύς κόσμος, μα κείνος δεν εμπάρει να σηκωθεί από πολλές ημέρες. Κοιμάεται ο πονεμένος του νους και θυμά- ται τα κακά που κάνανε τα σπρσίσιμα κατοχής στον τό- πο του, στο χωριό του και στους δικούς του ανθρώπους.

Ο Βασίλης, ο εγγονός, βγή- κε στο όμμα να τ' ανεδώσει το Ηρώ, που είχε ο κόσμος μαζευτεί.

— Σήκω, παππούλη, να δεις! Ωσάν το χτένι στέκει ο κό- σμος! Άκου ποι καμπάνες. Ε- δά φτάνει ο στρατός έθνης, ο Νο- μάρχης, ο Διοικητής έχει έρθει πολύ πιο μπρσίσινα και είναι έ- τοιμος για να κάνει αναπαρά- σταση της μάχης και της εκτέ- λησης των χωριανών.

— Άκου τη μουσική που παί- ζει, για να καταθέσουν οι επί- σμημοι τα στεφάνια στο μνη- μείο των πεσόντων.

— Έ! καλά, μωρέ παιδί μου, εγώ είμαι γέρος και δεν μπορώ να σηκωθώ. Κοιπάτε τα εσείς οι νέοι να τα λέτε και στα πα-

διά σας και στα εγγόνια σας και σε όλες τις αρχόμενες γενιές ε- κειανά που κάνανε οι σκύλοι στα χωριά σας και στους δι- κούς σας.

Ψηλή τραμάρα και ψηλός πυρετός σκέπασε το κορμί του γέρου, σαν ήκουσε να παίζου- οι σπρσίσιμα, μπαλωθιές και να κάνουν αναπαράσταση της μάχης.

Ορθός πετάχτηκε σαν παλιό- ρι. Ζώστηκε το σπαθί του και βγήκε έξω. Γρύλωσε τα γέρικα μάτια του και τράβηξε για το Ηρώ. Στάθηκε λίγο, ακούμπη- σε στο τουφέκι και άκουσε τους λόγους που δεν είχαν τελειωμό. Ο λαός ξεκίνησε με τη λιτανεία για τους τάφους να καταθέ- σουν στεφάνια. Ο γέρος σκο- λουθούσε στην ουρά, άκουε μα δεν εκαταλάβαινε πολλά πράγματα.

Σε λίγο βρέθηκαν στη Σύμη, στο χωριό του αρματολού Νί- κου Συγγελάκη ή Συμμισού.

Εκεί γινόταν γλέντι και ά- κουσε να παίζει τη λύρα του ο λυράρης και να τραγουδεί. Αδέρφια σαν θα πάτε στην Βιάννου τα χωριά μνημάτα μην πατάτε μην τραγουδία.

Τα μοιρολόγια που τραγου- δούσε ο λυράρης συγκίνησαν το γέρο, γέμισαν τα μάτια του δάκρυα, αναστέναζε βαριά και

είπε στον εγγονό του.

— Ε μωρέ παιδί μου, θωρείς τα δα κείνα τα ψηλά βουνά; Όσο καιρό κάνανε οι σκύλοι οι Περμανοί στον τόπο μου, στην Κρήτη μας, ζώμενα στα σπηλιάρικα, στα χιόνια. Και να σου πω, μωρέ παιδί μου, ε- μείς οι Κρητικοί δεν σηκώνο- με προσβολές και έχομε καλύ- τερα το κλαδί παρά το κλου- βί. Ε, μωρέ παιδί μου! Θωρείς τότε εμπετόνεν άλλοι που είχαν πρώτα και δεν μας τον χάρισανε, μόνο τον λευτε- ρώσαμε. Πάμε δα, μωρέ παιδί μου, να φύγαμε, γιατί δεν μπορώ.

— Έλα, κα' ύμένε παππούλη, κάθισε μιαολιά να περάσει η κακή ώρα και παλιόκρη είσαι ακόμη.

— Εσύ, μωρέ παιδί μου, δεν ξέρεις μια λαΐκή παροιμία που λέει: «Το γεροντοπαλικαρο άσο κι αν στέκει ντρέτα μοιάζει με τον πετρόλο πουδύ δεν έχει πετρόλο».

Ο παπούς και ο εγγονός πή- ραν το δρόμο του γυρισμού και πήγαν σπίτι τους. Ο γέρος επαλαιπωρήθηκε, βαρυνήθηκε κι έπιανε στο κρεβάτι του και ακόμα τα ισήμερα δεν έχει σηκωθεί.

Σεπτέμβρης του 1991

Κοινωνικό λαογράφημα

«Ο γιός μας ξαναγύρισε»

Του κ. ΔΗΜ. ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗ, λ'ογράφου—στιχουργού

Ήταν μέρες του Γενάρη κι η βροχή λες και είχε συμμαχή- σει με τον ψυχρό αέρα του χιονοβρορά και είχαν παγώσει τα πάντα και κάθε κίνηση έξω είχε σταματήσει. Ο μπαρμπα— Γιάννης τάζε το τζάκι, για να ζεστομερέψει το σπίτι, ενώ συ- νάμα έβραζε και τη φασκομηλιά του κι ούτε που άκουσε τη γυναίκα του την κυρ—Ελένη που μπήκε μέσα.

Είχε πέσει σε μεγάλη συλλο- γή κι είχε ακουμπήσει στη μια που χέρα την κεφαλή της, μια πηγάσιε να σπάσει από τις τό- σες έγνοιες που του την είχε φορτωμένη ο γιός του.

— Είναι χεις, καλονοικακώρη μου, κι είσαι σε τέτοια μεγά- λη συλλογή κι ούτε που μ' ά- κουσεις που μπήκα μέσα;

— Πολλά και διάφορα, κερά μου, μα είναι που με απασχο- λεί! Πιο πολύ μερα και νύχτα και δεν μ' αφήνει μια καλή ώ- ρια να ήλω.

— Την ξέρω την έγνοια σου, γιατί είναι και δική μου, μα τι κερδίζεις, που σκέπτεσαι συνε- χώς και μου απενοχωράσαι;

— Χωρίς σκέψη, γυναίκα, δεν γίνεται τίποτα σωστό, και ούτε το κακό διορθώνεται.

— Και με το να στενοχωριέ-σαι, διορθώνεις τίποτα;

— Κανείς δεν είναι που θέλει να στενοχωράται, αλλά με τα σπρσίσιμα που έρχονται ακολου- θούν και οι στενοχωρίες.

Έπιανε η κυρ—Ελένη την καρδέλα της και την έφερε πολύ κοντά του, και ακούμπη- σε τη χέρα της στον ώμο του. Έβαλε και την δική του επά- μω στην δική της και την έχάι- δευε, ενώ ένας αναστεναγμός ξέφυγε από τα πικραμένα χείλη του.

— Ακόμα δεν μπορώ να το πιστέψω πως ο γιός μας ο δα- κτυλοδεχτούμενος σε όλο το χωριό για τις πρσίσιες του

χάρες έπηρε πέτοια στράτα. Αυτός που ήταν πάντα ο πρώ- τος σε όλες τις τάξεις και στο Δημοτικό κι στο Γυμνάσιο, παλεύει τώρα τρία χρόνια για ένα μάθημα να πάρει το δι- πλωμά του και δεν το καταφέρ- νει, και δεν ξέρω μέχρι πού θα τραβήξει αυτή η κατάσταση. Κι ύστερα, γυναίκα, με τρώει κι η έγνοια για τη Χαρούλα μας, ένα παιδί που της έχομε κάνει και, εάν βρεθεί κάποιος να μας τη ζητήσει γυναίκα του, τι κάνομε.

— Ας έλθει εκείνη η ώρα η καλή κι έθες ο Θεός.

— Ο Θεός έχει τα πάντα, ε- μείς δεν έχομε.

— Σου παραπονέθηκε ποτέ για τίποτα;

— Δε μου το δείχνει και δε μιλά, μα τη βλέπω πάντα θλιμ- μένη και σκεφτική.

Συνεχίζεται

ANNA N. ΤΣΑΓΓΑΙΟΥ Χειρουργός Οδοντοτρος, Στοματολόγος Μάρκος Μουσοπούρου 28 (Εναντι Απολλωνίου Θεραπευτηρίου Τηλ. Ιατρείου 280132 Ο.κ. 210254

